

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
ของชาวเขาเผ่าม้งบ้านห้วยน้ำไซ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

นางสาวปรารถนา มงคลธวัช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามนุษยวิทยามหาบัณฑิต

สาขามนุษยวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-639-971-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CULTURAL IDENTITY AND CULTURE CHANGE OF HMONG
BAN HUAY NAM SAI NAKORNTHAI DISTRICT
PITSANULOK PROVINCE

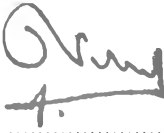
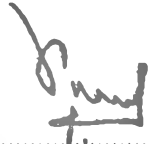
MS. Pratana Mongkolthawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Art in Anthropology
Department of Sociology and Anthropology
Graduate school
Chulalongkorn University
Academic Year 1998
ISBN 974-639-971-3

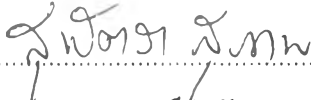
หัวข้อวิทยานิพนธ์ เอกลักษณะทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของ
ชาวเขาเผ่าม้ง บ้านห้วยน้ำใส อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
โดย นางสาวปรารถนา มงคลธวัช
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน

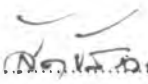

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 .....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุพิศรา สุภาพ)

  .....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์)

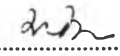
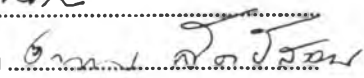
ปรารณา มงคลธวัช: เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าม้ง
บ้านห้วยน้ำไซ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก (CULTURAL IDENTITY AND CULTURE CHANGE OF
HMONG BAN HUAY NAM SAI NAKORNTHAI DISTRICT PITSANULOK PROVINCE)

อ. ที่ปรึกษา รศ.ดร.งามพิศ สัตย์สงวน ; 252 หน้า. ISBN 974-639-971-3.

ปัญหาวิจัยของวิทยานิพนธ์ เรื่อง เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชาวเขา
เผ่าม้งบ้านห้วยน้ำไซ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกช่วยรักษาเอกลักษณ์ทาง
วัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าม้ง และมีสมมติฐาน 10 ข้อ ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีสังคมและวัฒนธรรม การวิจัยครั้งนี้ ใช้
เทคนิควิจัยทางมานุษยวิทยา เช่น การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสำรวจลักษณะทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน
การสำรวจประชากร การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และอื่นๆ

ผลวิจัยพบว่า จากสมมติฐาน 10 ข้อ มีอยู่ 8 ข้อที่เป็นไปตามสมมติฐาน (ผู้นำทางการเมือง ผู้นำทาง
ศาสนา ผู้นำทางการศึกษา ผู้นำทางเศรษฐกิจ ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการ และการเข้มประชากรของชาวเขาเผ่าม้ง
ซึ่งเป็นปัจจัยภายในช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ส่วนปัจจัยภายนอกช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ได้แก่
นักท่องเที่ยว และหน่วยงานของราชการ)

ภาควิชา ..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา .....
สาขาวิชา ..... มานุษยวิทยา .....
ปีการศึกษา ..... 2541 .....

ลายมือชื่อนิสิต ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... - .....

3971000324 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY

KEY WORD: CULTURAL IDENTITY / CULTURE CHANGE

PRATANA MONGKOLTHAWAT ; CULTURAL IDENTITY AND CULTURE

CHANGE OF HMONG BAN HUAY NAM SAI NAKORNTHAI DISTRICT PITSANULOK

PROVINCE. THESIS ADVISOR ; ASSOC.PROF. NGAMPIT SATSANGUAN, Ph.D.

252 pp. ISBN 974-639-971-3.

The research problem for the thesis , Cultural Identity and Culture Change of Hmong Ban Huay Nam Sai , Nakornthai District Pitsanulok Province is what Inner and outer factors help conserve Hmong cultural identity with ten hypotheses drawn from socio - cultural theories. The empirical data to test the hypotheses were solicited Through anthropological methods, e.g.,participant observation, physical and environmental survey, and indepth interviews supplimented by social survey.

Out of ten hypotheses, 8 of which (political leaders, religious leaders,educational leaders, economic leaders , recreational leaders and increased population together with inner factors of tourists and government organizations) were subs tantiated. The study results were then discussed, concluded and provided with interesting suggestions, theoretically and practically.

ภาควิชา.....สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

สาขาวิชา.....มานุษยวิทยา

ปีการศึกษา.....2541

ลายมือชื่อนิสิต.....*Pratana Mongkolthawat*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Assoc. Prof. Ngampit Satsanguan*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....-

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จากความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณ และใคร่ขอกล่าวนามไว้เพื่อเป็นเกียรติมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน หัวหน้าภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อดีตผู้อำนวยการวิจัยฝ่าย
สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านได้ให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยตั้งแต่
เริ่มเข้าศึกษา โดยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและท่านได้กรุณาสละเวลาเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกด้วย ได้ชี้แนะ
ให้คำปรึกษาตั้งแต่เริ่มคิดหัวข้อโครงร่างวิทยานิพนธ์ เป็นผู้ช่วยดูแลกำกับการทำวิจัยให้อยู่ในกรอบของ
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และช่วยชี้แนะการใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาที่จำเป็นอย่างยิ่งใน
การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ท่านได้สละเวลาช่วยตรวจทานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มแรกจนสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์
และสนับสนุนเป็นกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน รวมทั้งในเรื่องการทำงานของผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์สุพัทธรา สุภาพ อดีตหัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้
เสนอแนะและกำหนดทิศทางในการทำวิจัยให้ผู้วิจัยได้ปรับแก้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์ อดีตรองคณบดีฝ่ายวิจัย
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านได้
ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนท่านได้กรุณาตรวจทานปรับแก้วิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนจบ และเนื่องจาก
ทุนการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิต
วิทยาลัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุภาพพรรณ ขอมล โรงเรียนนครไทย เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์
ชาวเขาจังหวัดพิษณุโลก อาจารย์ทุกท่านโรงเรียนบ้านห้วยน้ำไผ่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า
ที่กรุณาให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลการวิจัย

ท้ายนี้ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณพี่นพดล พี่ปราณี ทองคำพงษ์ พี่สมศักดิ์ พี่นงนุช ธิแปง
พี่นันทิยา สว่างวุฒิธรรม พี่จริยา ชัยวิรัตน์ พี่มาโนชญ์ สังข์ทอง และเพื่อนข้าราชการส่วนไทยนิเทศน์
กองเอกชนสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำและให้กำลังใจ
แก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ปรารธนา มงคลธวัช

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 ขอบเขตในการศึกษา.....	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.5 กรอบแนวคิดทฤษฎี.....	5
1.6 ผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	23
1.7 สมมติฐานในการวิจัย.....	36
1.8 นิยามศัพท์.....	44
1.9 ระเบียบวิธีวิจัย.....	46
1.10 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
2. ชาวเขาเผ่าม้ง : อีสาระชนแห่งขุนเขา	
2.1 ประวัติความเป็นมา.....	49
2.2 การอพยพเข้าสู่ประเทศไทย.....	50
2.3 กลุ่มย่อยของม้ง.....	51
2.4 ภาษา.....	56
2.5 การตั้งถิ่นฐานของม้ง.....	61
2.6 ลักษณะบ้านเรือน.....	61
2.7 บุคคลสำคัญ.....	65

สารบัญ (ต่อ)

๗
หน้า

2.8 ระบบเครือญาติ.....	67
2.9 ศาสนาและความเชื่อ.....	69
2.10 ประเพณี.....	75
3 ลักษณะทางกายภาพและวัฒนธรรมของชุมชน	
3.1 จังหวัดพิษณุโลก.....	85
3.2 อำเภอนครไทย.....	90
3.3 ตำบลเนินเพิ่ม.....	95
3.4 หมู่บ้านห้วยน้ำไซ.....	98
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ประชากรและครอบครัว.....	136
4.2 เศรษฐกิจ.....	141
4.3 สุขภาพอนามัย.....	155
4.4 ศิลป สันทนาการ และการสื่อสาร.....	163
4.5 ศาสนา และประเพณี.....	169
4.6 ผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	173
5 การพิสูจน์สมมติฐานและอภิปรายผล	
5.1 สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยภายในช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม.....	178
5.2 สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยภายนอกช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม.....	203
5.3 อภิปรายผล.....	224
6 สรุปผลวิจัยและปัญหาในการวิจัย ข้อเสนอแนะ	
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	229
6.2 ปัญหาในการวิจัย.....	232
6.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	233
รายการอ้างอิง.....	235
ภาคผนวก.....	243
ประวัติผู้วิจัย.....	252

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงระยะทางจากจังหวัดพิษณุโลกถึงจังหวัด.....	89
ตารางที่ 2	ระยะทางจากจังหวัดถึงอำเภอ.....	89
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนหมู่บ้านและจำนวนครัวเรือน.....	95
ตารางที่ 4	แสดงสภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ.....	97
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยน้ำไซ.....	121
ตารางที่ 6	ประชากรที่ศึกษาแยกตามเพศ.....	136
ตารางที่ 7	โครงสร้างอายุของประชากรบ้านห้วยน้ำไซ.....	137
ตารางที่ 8	ประเภทของครอบครัวประชากรบ้านห้วยน้ำไซ.....	137
ตารางที่ 9	อัตราส่วนของความคิดเห็นเรื่องที่อยู่อาศัยหลังการแต่งงานใหม่.....	138
ตารางที่ 10	อัตราส่วนของการใช้นามสกุลเมื่อมีการแต่งงาน.....	138
ตารางที่ 11	อัตราส่วนของการจดทะเบียนสมรส.....	139
ตารางที่ 12	ที่อยู่หลังการหย่าร้างของฝ่ายหญิง.....	139
ตารางที่ 13	ที่อยู่อาศัยของบุตรหลังการหย่าร้าง.....	140
ตารางที่ 14	จำนวนครอบครัวบ้านห้วยน้ำไซแยกตามอาชีพ.....	141
ตารางที่ 15	อัตราส่วนของครอบครัวที่มีที่ดินเป็นของตนเอง.....	142
ตารางที่ 16	อัตราส่วนของครอบครัวที่เช่าที่ดิน.....	142
ตารางที่ 17	อัตราส่วนของครอบครัวที่ใช้ที่ดินทำการเกษตร.....	143
ตารางที่ 18	อัตราส่วนของความเพียงพอของที่ดินทำกิน.....	143
ตารางที่ 19	อัตราส่วนของความคิดเห็นเรื่องความไม่เพียงพอของที่ดินทำกิน.....	144
ตารางที่ 20	อัตราส่วนของความคิดเห็นเรื่องการแก้ปัญหาเรื่อง พื้นที่ทำกินไม่เพียงพอ.....	144
ตารางที่ 21	ประเภทของเงินทุนที่ใช้ในการเพาะปลูก.....	145
ตารางที่ 22	อัตราส่วนของครอบครัวที่มีหนี้สิน.....	145
ตารางที่ 23	ขนาดของจำนวนหนี้สินของชาวบ้านห้วยน้ำไซ.....	146
ตารางที่ 24	ประเภทของเจ้าหนี้ในบ้านห้วยน้ำไซ.....	146
ตารางที่ 25	ประเภทของแหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก.....	147

สารบัญตาราง (ต่อ)

ญ
หน้า

ตารางที่ 26	อัตราส่วนของความเพียงพอของน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก.....	147
ตารางที่ 27	การแก้ปัญหาเรื่องน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก.....	148
ตารางที่ 28	สภาพน้ำท่วมในพื้นที่เพาะปลูก.....	148
ตารางที่ 29	ความเพียงพอของแรงงานในครอบครัว.....	149
ตารางที่ 30	การแก้ปัญหาเรื่องความไม่เพียงพอของแรงงาน.....	149
ตารางที่ 31	ค่าจ้างแรงงานของชาวบ้านห้วยน้ำไซ.....	150
ตารางที่ 32	สภาพการจ้างแรงงานมาทำการ เกษตร.....	150
ตารางที่ 33	เครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตรที่จำเป็น.....	151
ตารางที่ 34	ความเพียงพอในการมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร.....	151
ตารางที่ 35	การแก้ปัญหาเรื่องความไม่เพียงพอของเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร....	152
ตารางที่ 36	การเช่าเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร.....	152
ตารางที่ 37	การจัดการกับผลผลิตที่ได้ของชาวบ้านห้วยน้ำไซ.....	153
ตารางที่ 38	ตลาดผลผลิตของบ้านห้วยน้ำไซ.....	153
ตารางที่ 39	ประเภททรัพย์สินในครอบครอง.....	154
ตารางที่ 40	แหล่งน้ำดื่มของบ้านห้วยน้ำไซ.....	155
ตารางที่ 41	วิธีการใช้น้ำดื่มของบ้านห้วยน้ำไซ.....	155
ตารางที่ 42	ความถี่ในการเจ็บป่วยของชาวบ้านห้วยน้ำไซ.....	156
ตารางที่ 43	ประเภทของโรคที่พบในบ้านห้วยน้ำไซ.....	156
ตารางที่ 44	อัตราส่วนแสดงการรักษาพยาบาลของครอบครัว.....	157
ตารางที่ 45	สภาพการมีบุคคลที่รักษาโรคได้ในหมู่บ้าน.....	157
ตารางที่ 46	สภาพการใช้บริการที่สถานีอนามัยตำบล.....	158
ตารางที่ 47	อัตราส่วนของการรับข่าวสารความรู้ทางอนามัยหรือ สาธารณสุขจากทางราชการ.....	158
ตารางที่ 48	อัตราส่วนของประเภทข่าวสารความรู้ทางอนามัยหรือสาธารณสุข.....	159
ตารางที่ 49	อัตราส่วนแสดงการมียาไว้ใช้ยามฉุกเฉิน.....	159
ตารางที่ 50	อัตราส่วนแสดงรายชื่อยาที่มีไว้ใช้ในบ้าน.....	160
ตารางที่ 51	อัตราส่วนแสดงความคิดเห็นในการขอคำปรึกษาเมื่อ ชื่อยามารับประทานเอง.....	161

ตารางที่ 52	อัตราส่วนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการคลอดบุตร.....	161
ตารางที่ 53	อัตราส่วนการพาบุตรไปฉีดวัคซีนป้องกันโรค.....	162
ตารางที่ 54	อัตราส่วนของการมีส่วนร่วมในครัวเรือน.....	162
ตารางที่ 55	การใช้เวลาว่างของชาวบ้านห้วยน้ำไช.....	163
ตารางที่ 56	อัตราส่วนของการฟังวิทยุ.....	164
ตารางที่ 57	ประเภทรายการวิทยุที่ฟังเป็นประจำ.....	164
ตารางที่ 58	อัตราส่วนของการดูโทรทัศน์.....	165
ตารางที่ 59	อัตราส่วนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูรายการโทรทัศน์.....	165
ตารางที่ 60	อัตราส่วนแสดงสถานที่ดูโทรทัศน์.....	166
ตารางที่ 61	อัตราส่วนของการอ่านหนังสือพิมพ์.....	166
ตารางที่ 62	อัตราส่วนของความเข้าใจในการอ่านหนังสือพิมพ์.....	167
ตารางที่ 63	อัตราส่วนของการดูการละเล่นหรือการแสดงต่างๆ.....	167
ตารางที่ 64	อัตราส่วนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ดูการละเล่น.....	168
ตารางที่ 65	สภาพการนับถือผีของชาวบ้านห้วยน้ำไช.....	169
ตารางที่ 66	สภาพการนับถือศาสนาอื่นนอกจากนับถือผีของชาวบ้านห้วยน้ำไช.....	169
ตารางที่ 67	ประเภทของประเพณีที่ปฏิบัติเกี่ยวกับผี.....	170
ตารางที่ 68	ความถี่ของการปฏิบัติศาสนกิจเกี่ยวกับศาสนาพุทธ.....	171
ตารางที่ 69	อัตราส่วนแสดงการปฏิบัติศาสนกิจในศาสนาพุทธ.....	171
ตารางที่ 70	อัตราส่วนแสดงการไปโบสถ์คริสต์ของหมู่บ้าน.....	172
ตารางที่ 71	ผู้นำทางการเมืองกับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม.....	179
ตารางที่ 72	ผู้นำทางศาสนากับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม.....	184
ตารางที่ 73	ผู้นำทางการศึกษากับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม.....	187
ตารางที่ 74	ผู้นำทางเศรษฐกิจกับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม.....	190
ตารางที่ 75	ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการกับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม.....	195
ตารางที่ 76	สรุปเปรียบเทียบการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของผู้นำแต่ละด้าน.....	200
ตารางที่ 77	แสดงจำนวนประชากรเกิดและตายของหมู่บ้านห้วยน้ำไช.....	202
ตารางที่ 78	กิจกรรมในแผนงานที่ปฏิบัติในหมู่บ้านห้วยน้ำไชปี 2539 – 2541.....	213
ตารางที่ 79	สรุปผลการพิสูจน์สมมุติฐาน.....	231

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	ภาพการแต่งกายของผู้ชายมั่งน้ำเงิน.....	52
ภาพที่ 2	ภาพการแต่งกายของผู้หญิงมั่งน้ำเงิน.....	53
ภาพที่ 3	ภาพการแต่งกายของผู้หญิงมั่งน้ำเงิน.....	54
ภาพที่ 4	ภาพการแต่งกายของผู้ชายและผู้หญิงมั่งน้ำเงิน.....	55
ภาพที่ 5	ภาพการแต่งกายของผู้ชายมั่งขาว.....	57
ภาพที่ 6	ภาพการแต่งกายของผู้หญิงมั่งขาว.....	58
ภาพที่ 7	ภาพการแต่งกายของผู้หญิงมั่งขาวในงานประเพณีปีไหม่มั่ง.....	59
ภาพที่ 8-9	ภาพการแต่งกายของเด็กชาย – หญิง มั่งขาว.....	60
ภาพที่ 10	ภาพหมู่บ้านมั่งตั้งอยู่บนภูเขา.....	62
ภาพที่ 11 -12	ภาพฝีมือปักผ้าของหญิงสาวชาวมั่ง.....	63
ภาพที่ 13 – 14	ภาพบ้านเรือนของชาวเขาเผ่ามั่ง.....	64
ภาพที่ 15	ภาพงานฝีมือปักผ้าของผู้เฒ่ามั่งน้ำเงิน.....	66
ภาพที่ 16	ภาพการแต่งทรงผมให้กับหญิงมั่ง.....	70
ภาพที่ 17 – 18	ภาพประเพณีฉลองปีไหม่ หนุ่มสาวชาวมั่งจะเล่นโยนรับลูกช่วง.....	77
ภาพที่ 19	ภาพการเล่นลูกช่วงของเด็กชาวเขาเผ่ามั่ง.....	79
ภาพที่ 20	ภาพผู้หญิงมั่งน้ำเงินกับเด็กๆ.....	79
ภาพที่ 21	ภาพการส่งดวงวิญญาณในประเพณีการจัดงานศพของชาวเขาเผ่ามั่ง.....	82
ภาพที่ 22 - 23	ภาพการเป่าแคนของชาวเขาเผ่ามั่ง.....	83
ภาพที่ 24	แผนที่จังหวัดพิษณุโลก.....	86
ภาพที่ 25	แผนที่สังเขปกอำเภอนครไทย.....	91
ภาพที่ 26	แผนที่ตำบลเนินเพิ่ม.....	96
ภาพที่ 27	แผนที่หมู่บ้านห้วยน้ำไซ.....	99
ภาพที่ 28 – 29	ภาพบ้านเรือนแบบเดิมของชาวมั่ง บ้านห้วยน้ำไซ.....	101
ภาพที่ 30	ภาพบ้านเรือนแบบใหม่ของชาวมั่งบ้านห้วยน้ำไซ.....	102

สารบัญภาพ (ต่อ)

๕๗
หน้า

ภาพที่ 31	ภาพการชนพื้นของชาวม้งบ้านห้วยน้ำไซ.....	104
ภาพที่ 32	ภาพหมูและไก่ ที่ชาวม้งห้วยน้ำไซเลี้ยงไว้เพื่อบริโภค.....	106
ภาพที่ 33 - 34	ภาพงานฝีมือปักผ้าของสาวม้งบ้านห้วยน้ำไซ.....	107
ภาพที่ 35	ภาพงานฝีมือปักผ้าของเด็กหญิงม้งชาวบ้านห้วยน้ำไซ.....	108
ภาพที่ 36	ภาพงานฝีมือปักผ้าของสาวม้งบ้านห้วยน้ำไซ.....	109
ภาพที่ 37 - 38	ภาพการประกอบพิธีส่งท้ายปีเก่าของชาวบ้านห้วยน้ำไซ.....	112
ภาพที่ 39	ภาพการเป่าแคนของชาวม้งในงานประเพณีปีใหม่ม้ง.....	113
ภาพที่ 40	ภาพการเต้นรำของสาวม้งบ้านห้วยน้ำไซ.....	113
	ในงานประเพณีปีใหม่ม้ง	
ภาพที่ 41	ภาพลูกช่วงที่ใช้ในงานประเพณีปีใหม่ม้ง บ้านห้วยน้ำไซ.....	114
ภาพที่ 42	ภาพการแต่งกายของผู้ชาย - ผู้หญิง บ้านห้วยน้ำไซ.....	117
	ในงานประเพณีปีใหม่ม้ง	
ภาพที่ 43	ภาพการแต่งกายของเด็กหญิงบ้านห้วยน้ำไซ.....	118
	ในงานประเพณีปีใหม่ม้ง	
ภาพที่ 44 - 45	ภาพการแต่งกายของเด็กหญิงบ้านห้วยน้ำไซ.....	119
	ในงานประเพณีปีใหม่ม้ง	
ภาพที่ 46	ภาพการแต่งกายของผู้หญิงม้งชาว บ้านห้วยน้ำไซ.....	120
	ในงานประเพณีปีใหม่ม้ง	
ภาพที่ 47	ภาพเด็กนักเรียนม้งชั้นอนุบาลของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำไซ.....	122
ภาพที่ 48 - 49	ภาพกิจกรรมวันแม่ของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำไซ.....	123
ภาพที่ 50	ภาพประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านห้วยน้ำไซ.....	125
ภาพที่ 51 - 52	ภาพสถานีอนามัยห้วยตีนตั่ง ตำบลเนินเพิ่ม.....	127
ภาพที่ 53	ภาพสภาพถนนลาดยางหมู่บ้านห้วยน้ำไซ	128
	ทางไปอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า	
ภาพที่ 54	ภาพเครื่องบินเปลือกกัญชง.....	131
ภาพที่ 55	ภาพเครื่องรีดผ้า.....	131
ภาพที่ 56	ภาพกะทะนึ่งข้าว.....	132
ภาพที่ 57	ภาพเตาไฟ.....	132

สารบัญภาพ (ต่อ)

ท

หน้า

ภาพที่ 58	ภาพหน้าไม้จับสัตว์.....	133
ภาพที่ 59	ภาพครกกระเดื่องน้ำ.....	133
ภาพที่ 60	ภาพเครื่องมือดำขนมเป็ยะ.....	134
ภาพที่ 61	ภาพเครื่องทอผ้า.....	135
ภาพที่ 62	ภาพแผนผังแสดงเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวของภูหินร่องกล้า.....	205
ภาพที่ 63	ภาพสวัสดิการอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า.....	205
ภาพที่ 64 - 65	ภาพศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบนภูหินร่องกล้า.....	206
ภาพที่ 66 - 67	ภาพภายในศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบนภูหินร่องกล้า.....	207
ภาพที่ 68 - 69	ภาพสถานที่ขายของที่ระลึกของชาวม้ง	208
บริเวณด้านตรวจอุทยานฯ		
ภาพที่ 70 - 71	ภาพคริสตจักรบ้านห้วยน้ำไซ.....	211
ภาพที่ 72	ภาพมอบของขวัญให้เด็กๆ ในกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ.....	221
ภาพที่ 73	ภาพโรงเรียนบ้านห้วยน้ำไซ.....	222
ภาพที่ 74	ภาพมอบของขวัญให้เด็กๆ ในกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ.....	222